

Megmaradni feddhetetlennek!

Március elsejétől, szeptember 20-ig várja a látogatókat a Gödöllői Városi Múzeum időszakos kiállítása, amellyel a gödöllői kastély egykori görög uraira emlékeznek, s emlékeztetnek. A kiállítás kísérő rendezvényeként a „Sina család Magyarországon” címmel egy tudományos tanácskozás is zajlott Dr. Körmöczy Katalin, a Magyar Nemzeti Múzeum történésze elnököletével. A ritkaság számba menő előadások, a hazai görög nemességet, a görög keresztény ikonfestészetet, a Sina Bankház történetét, illetve a család tevékenységének művészeti és irodalomtörténeti ábrázolásait érintették.

Néha elszégyellem magam, amikor arra gondolok, hogy az átlag magyar polgár mennyire keveset tud arról, hogy mi mindent köszönhet a hazánkban élt és ma is velünk élő nemzetiségeknek. Még kínosabb ez a tájékozatlanság, amikor az ismertnek vélt események – amelyekről látszólag mindent tud a közvélemény – egy-egy fontos, korábban közismert szereplője tűnik el szinte a történelem mélységeiben.

Ez a rossz érzés kerített hatalmába a Gödöllői Városi Múzeum kiállításán is, mert a nagyszerű kiállítás meggyőzően rőla, hogy nagyon sokan semmit sem tudnak, vagy csak alig sejteneik valamit a Sinák érdemeiről. Végigsétáltam a tárlók között, néhány ember, egy család életének állomásait követve. A kiállítás Gödöllő és környéke történelmének jól ismert családjára előtt tisztelgett. A görög származású Sina György és fia, Sina Simon a XIX. század mágnásaiaként akár ismeretlenek is lehetnének legtöbbünk előtt, ám mecénásként, támogatóként közreműködtek jó pár olyan ügyben, amiket a XXI. században is ismer minden magyar.

„Kezük nyomát” megtalálhatjuk az irodalomban is: Jókai Mór az Aranyembert mintázta a család magyar ágának megalapítójáról, aki a török dúlta Epiruszt odahagyva, nálunk talált pompás megélhetést. Aranyá vált a kezei között a gabona, a gyapjú, s így gyermekei már megalapozott birtok-birodalomban gazdálkodhattak. Felvásárolták az elszegényedő arisztokraták földjeit (később Gödöllőn is így szereztek uradalmat). Hamarosan Bécs figyelmét is fölkellették, s mivel jól sáfárkodtak a rájuk szállt domíniumokkal, az udvar nemesi levéllel, majd bárói címmel jutalmazta szolgálataikat.

Példát mutatva Magyarország gazdagainak, az elsők között támogattak mindent, mit érdemesnek ítélték, a reformkorba lépő Magyarországon. Széchenyi tervei, és művei mögött mindig ott állt a barát és vagyongazd, Sina György. Az Akadémia, a Lánchíd, a Nemzeti Múzeum tízezer számra kapta tőle az aranyforintokat. Nagy összeget áldoztak a Szent István Bazilika és a

Nemzeti Színház építésére is. Buda és Szeged városok díszpolgárságot adományoztak az „árvíz láthatatlan hősnének”. Nem feledkeztek meg azonban őseik hazájáról sem: az athéni csillagda (amit volt szerencsém magamnak is látni, utazásaim során) a mai napig homlokzatán hirdeti az építtető Sina Simon családi jelmondatát: „*Servare Intaminatum!*”, azaz Megmaradni feddhetetlennek!

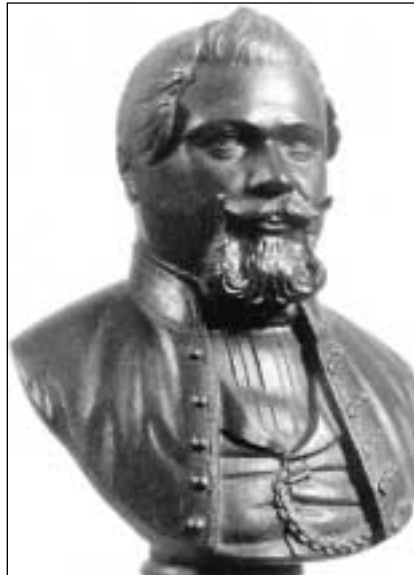
A kiállítás mindezekhez szolgál háttéranyaggal. Kerényiné Bakonyi Eszter muzeológus-történész pompán végezte feladatát. A terem mélyzöld és arany

színvilága meggyőzően kelti egy XIX. századi bankiroda hatását, segít ráhangolódni az energiával teli korra. Jókai noteszétől, melybe Tírmár Mihály eredetijének adatait jegyezte, a Lánchídon használt hídpénzekig bezárólag, sok mindent megtekinthetünk. Korabeli uradalmi térképeket, újságrészleteket, és a gödöllői Királypavilon festményeit is. Ezeket, a magyar királyokat ábrázoló képeket egyébként az isaszegi csatából menekülő császáriak rongálták meg, s felújításukat Sina Simonnak köszönhetik. A különféle alkalmakkor átutalt pénzüsszegek utalványai is szerepeltek a közszemlére tett dokumentumok között. A Magyar Tudományos Akadémia építéséhez például 80 000 aranyforintot adományozott neves bankár. Ennek az

összegnek a nagyságát nehéz mai szemmel felmérni, de talán kellő támpontot ad: Széchenyi egyévi teljes jövedelmét, 60 000 forintot felajánlva indította el a nagyszerű terv megvalósítását.) A Lánchíd alapkövetelénél használt ezüst vakolókanál is látható, mellyel az alapkövetelést „... Ausztria örökös Főhercege Károly Ő Császári Királyfi az Uralkodó Felség nevében... méltóztatott végbevinni...”

Csak örülhettem a tárgyiasult gazdag érvek láttán. Biztos vagyok abban, hogy aki felkereste, felkeresi a gödöllői kiállítótermet, annak mindig eszébe fog jutni a sajnálatosan kihalt család, ha átsétál a Lánchídon.

Sándor Miklós (Holló)

Báró Sina Simon
Schossel András szobra